

vattenmyndigheten.norrboten@lansstyrelsen.se
vattenmyndigheten.vasternorrland@lansstyrelsen.se
vattenmyndigheten.i.norra.ostersjon.vastmanland@lansstyrelsen.se
vattenmyndigheten.kalmar@lansstyrelsen.se
vattenmyndigheten.vastragotaland@lansstyrelsen.se

Vattenmyndigheternas samråd om arbetsprogram och viktiga vattenfrågor

Sammanfattning

Svenskt Vatten lämnar inga detaljerade synpunkter på respektive Vattenmyndighets samrådsdokument men har fyra generella medskick:

- Svenskt Vatten vill betona vikten av en tydlig process kring samordningen av arbetet inom vattenförvaltningscykeln och riskbedömningen av tillrinningsområdet för uttagspunkter för dricksvatten.
- Miljökvalitetsnormerna, när de är rätt underbyggda, är ett viktigt verktyg som behöver användas i ännu större utsträckning för att öka åtgärdskraven för vattenmiljöerna och för att höja statusen på våra vatten.
- Svenskt Vatten vill betona vikten av att vattenförvaltningens arbete synkroniseras med de tidsplaner som finns angiva i det reviderade Avloppsdirektivet och dess nationella implementering samt i kommande revidering av Prioämnesdirektivet.
- Svenskt Vatten anser att vattenmyndigheterna bör etablera en strategisk dialogprocess i alla fem vattendistrikt inför kommande samråd om förvaltningsplaner och åtgärdsprogram. Dialogen syftar till att skapa förståelse hos och etablera kontaktvägar till landets VA-organisationer och kan röja eventuella hinder inför kommande samråd. En sådan dialogprocess kan exempelvis genomföras som remisseminarier.

Bakgrund

Vattenmyndigheterna för de fem vattendistrikten har publicerat ett samråd som för varje distrikt beskriver vilka utmaningar som finns för vattenarbetet och vad som behöver göras för att förbättra och utveckla förvaltningen av våra vatten. Under samrådet vill vattenmyndigheterna få in synpunkter på utmaningarna och hur vattensverige kan se till att fler åtgärder för bättre vatten blir genomförda.

I slutet av 2027 inleds nästa sexåriga förvaltningscykel. I samband med detta ska vattenmyndigheterna presentera förvaltningsplaner, åtgärdsprogram riktade till kommuner och myndigheter samt nya miljökvalitetsnormer för vatten. Ett led i arbetet inför nästa förvaltningscykel är detta samråd om arbetsprogram och viktiga vattenfrågor. Samrådet pågår i sex månader fram till den 30 april 2025.

Svenskt Vattens synpunkter

Svenskt Vatten har inte kunskap om detaljer i de olika vattendistrikten. Vi har uppmanat våra medlemmar, landets VA-organisationer, att svara på enkäten för sina respektive distrikt. Svenskt Vattens svar är tänkt att komplettera våra medlemmars svar med en övergripande bild av de viktigaste frågorna som enligt oss behöver beaktas.

Riskbedömning av tillrinningsområdet enligt Dricksvattendirektivet

Svenskt Vatten vill betona vikten av en tydlig process kring samordningen av arbetet inom vattenförvaltningscykeln och riskbedömningen av tillrinningsområdet för uttagpunkter för dricksvatten. Det är viktigt att det framgår av arbetsprocessen hur förslag till förebyggande och begränsande åtgärder i tillrinningsområdet tas fram och beslutas samt på vilket sätt detta förankras på lokal nivå. De riskbedömningar som görs av olika aktörer inom ramen för det nya dricksvattendirektivet samt det ökade fokuset på beredskap, kräver samverkan för att ge att identifiera de synergieffekter som kan finnas när arbetet ska utföras. I denna fråga krävs samarbete mellan flera olika aktörer, till exempel vattenmyndigheterna, centrala myndigheter och lokala dricksvattenproducenter.

Det är positivt att Västerhavets vattendistrikt inkluderat frågor om dricksvattendirektivet i svarsenkäten, för att skapa kännedom hos VA-organisationerna om vilket arbete som pågår hos vattenmyndigheterna samt att skapa goda förutsättningar för informationsöverlämning av resultatet av riskbedömningen. Det hade varit önskvärt att fler distrikt ställt samma fråga för att få en ökad förståelse kring vilka behov kring information som finns hos VA-organisationerna.

Åtgärdskrav för att höja statusen på våra vatten

Miljökvalitetsnormerna, när de är rätt underbyggda, är ett viktigt verktyg som behöver användas i ännu större utsträckning för att öka åtgärdskraven för vattenmiljöerna och för att höja statusen på våra vatten. När halterna av olika föroreningar i vatten minskar, ökar också förutsättningarna för att producera ett säkert dricksvatten utan att behöva göra stora investeringar för rening i vattenverken. Detta kräver dock att miljökvalitetsnormerna baseras på tillförlitliga data och att hänsyn tas till eventuella stora konsekvenser för VA-organisationerna.

Däremot kommer vissa ämnen behöva renas i vattenverken under lång tid framöver, framför allt när det gäller PFAS. Svenskt Vatten anser att det är viktigt att minska den totala mängden PFAS i våra vatten, inte bara de PFAS som idag regleras av Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter. I sammanhanget behöver även ultrakorta PFAS (exempelvis TFA) tas hänsyn till. Detta bör dock göras med beaktande av kommande EU-lagstiftning i exempelvis Prioämnesdirektivet.

Vattenförvaltningen behöver nationellt synkroniseras med annat lagstiftningsarbete

Svenskt Vatten vill betona vikten av att vattenförvaltningens arbete synkroniseras med de tidsplaner som finns angiva i det reviderade Avloppsdirektivet och dess nationella implementering samt i kommande revidering av Prioämnesdirektivet. Avloppsdirektivets nationella implementering träder i kraft senast den 1 juli 2027 och det reviderade Prioämnesdirektivet väntas beslutas under 2025.

Svenskt Vatten anser också att vattenmyndigheterna har en viktig roll i Naturvårdsverkets arbete med implementeringen av det reviderade Avloppsdirektivet, för att skapa synergieffekter mellan vattenförvaltningen och införandet av Avloppsdirektivet i Sverige.

Nästa steg inför beslut av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram

Inför beslutet av nya förvaltningsplaner och åtgärdsprogram i slutet av 2027 anger vattenmyndigheterna att ytterligare ett samråd ska genomföras under perioden november 2026 – april 2027. Vår uppfattning är att tidigare förvaltningscyklar har varit föremål för kritik gällande dialog och förankring. Svenskt Vatten anser att vattenmyndigheterna därför behöver hitta strategier för att utveckla och etablera relevanta plattformar för dialog och förankring redan innan nästa samrådsremiss skickas ut. Detta kan exempelvis genomföras genom remisseminarier eller liknande i alla fem vattendistrikt inför samrådet för att skapa delaktighet, förståelse och där så är möjligt undanröja eventuella hinder redan inför det formella samrådsutskicket. Ett forum för dialog mellan flera parter kan också ge värdefulla insikter för vattenmyndigheterna i det fortsatta arbetet inför antagandet av nya förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.

Denna dialog bör ske i tidigt skede och ses som en del i arbetsprocessen. Detta för att säkerställa ett framgångsrikt samrådsförfarande och i slutändan ett smidigt genomförande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram. Svenskt Vatten bidrar gärna i detta sammanhang och kan vara en plattform för informationsspridning och dialog för att kunna nå ut med information till fler. Vi förmedlar gärna kontakter till personer inom branschen som har kompetens att bidra i det kommande arbetet.

Pär Dalhielm

VD

Svenskt Vatten AB

Sandra Strandh

Dricksvattenexpert

Svenskt Vatten AB